

LibreOffice
The Document Foundation

Handleiding voor Draw

Hoofdstuk 1 *Starten met Draw*

Vectortekeningen maken in LibreOffice

*Documentatie voor LibreOffice is beschikbaar op
www.nl.libreoffice.org/ondersteuning/documentatie/
en www.odfauthors.org/libreoffice/nederlands*

Auteursrechten

Dit document is onder auteursrecht © 2010 – 2016 van de bijdragers die onderstaand zijn genoemd. U mag het verspreiden en/of aanpassen met inachtneming van de condities van GNU General Public License (<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>), versie 3 of hoger of de Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>), versie 4 of hoger.

Alle handelsmerken in deze gids zijn eigendom van de rechtmatige eigenaars.

Medewerkers

Barbara Duprey
John A Smith
Philippe Clément
Peter Schofield

Gabriel Godoy
Chirstian Chenal
Pierre-Yves Samyn

Jean Hollis Weber
Laurent Balland-Poirier
Shelagh Manton

Reacties

Opmerkingen en suggesties kunnen aan de oorspronkelijke auteurs van de Engelstalige handleiding via de mailinglijst van het documentatieteam (documentation@global.libreoffice.org) gezonden worden.

Opmerking: alles wat u naar de mailinglijst stuurt, inclusief uw e-mailadres en andere persoonlijke informatie die in het bericht staat, wordt openbaar gearchiveerd en kan niet verwijderd worden.

Heeft u op- of aanmerkingen over de Nederlandstalige vertalingen dan kunt u terecht op de mailinglijst: discuss@nl.libreoffice.org

Inschrijven kan via een mailtje aan discuss+subscribe@nl.libreoffice.org

Dankwoord

Dit hoofdstuk is gebaseerd op het originele Franstalige document van OpenOffice.org 1.x, geschreven door Michel Piquier (in het Engels vertaald door Alex Thurgood) en de inhoud is bijgewerkt door by Jim Taylor. Dit hoofdstuk is bijgewerkt naar OpenOffice.org 2.0 door Linda Worthington, Daniel Carrera, Jean Hollis Weber en Agnes Belzunce en later vertaald in het Duits door Wolfgang Uhlig. De Duitse bewerkingen werden in het Engels vertaald en bijgewerkt naar OpenOffice.org 3.3 en LibreOffice 3.3 door Martin Fox. Andere bijdragers zijn Peter Hillier-Brook, Hazel Russman, Gary Schnabl en Claire Wood.

Vertalers

Kees Kriek

Henk van der Burg

Publicatiedatum en softwareversie

Gepubliceerd op 12 september 2014. Gebaseerd op LibreOffice 4.2.

Vertaald januari 2017

Opmerking

Tijdens het maken van dit hoofdstuk werd de pictogrammenset Klein – Tango gebruikt. De pictogrammen kunnen eenvoudig aangepast worden via **Extra > Opties... > LibreOffice > Weergave** en dan uw keuze maken bij *Pictogramgrootte en stijl*.

Opmerking voor gebruikers van Mac

Sommige toetsaanslagen en menu-items zijn anders op een Mac dan in Windows en Linux. De tabel hieronder geeft enkele algemene vervangingen voor de instructies in dit hoofdstuk. Voor een meer gedetailleerde lijst, bekijk de Help van deze toepassing.

<i>Windows/Linux</i>	<i>Equivalent voor Mac</i>	<i>Effect</i>
Menuselectie Extra > Opties	LibreOffice > Voorkeuren	Toegang tot instellingsopties
<i>Klik met rechts</i>	<i>Control+klik of met rechts klikken, afhankelijk van de computerinstellingen</i>	Contextmenu openen
<i>Ctrl (Control)</i>	⌘ (Command)	Gebruikt met andere toetsen
<i>F5</i>	<i>Shift+⌘+F5</i>	De Navigator openen
<i>F11</i>	⌘+T	Het venster Stijlen en opmaak openen

Inhoud

Auteursrechten.....	iii
Opmerking voor gebruikers van Mac.....	iv
Introductie.....	7
Werkruimte van Draw.....	7
Werkruimte.....	7
Deelvenster pagina.....	8
Zijbalk.....	8
Eigenschappen.....	9
Stijlen en opmaak.....	9
Galerij.....	9
Navigator.....	9
Linialen.....	9
Statusbalk.....	10
Werkbalken.....	11
Werkbalk Standaard.....	12
Werkbalk Tekening.....	12
Werkbalk Lijn en opvulstijl.....	12
Werkbalk Tekstopmaak.....	13
Werkbalk Opties.....	13
Zwevende en verplaatsbare werkbalken.....	14
Beschikbare sets gereedschappen.....	14
Standaard werkbalken.....	14
Werkbalken aanpassen.....	15
Kleuren kiezen en definiëren.....	16
Raster, Vanglijnen en Hulplijnen.....	18

Introductie

LibreOffice Draw is een tekenprogramma voor vectorafbeeldingen, hoewel het ook enkele bewerkingen op rasterafbeeldingen (pixels) kan uitvoeren. Door *Draw* te gebruiken kunt u snel een groot scala aan grafische afbeeldingen maken.

Vectorafbeeldingen slaan afbeeldingen op en geven deze weer, als eenvoudige geometrische elementen zoals lijnen, cirkels en veelhoeken in plaats van een verzameling pixels (punten op het scherm). Vectorafbeeldingen maken eenvoudige opslag en het op een andere schaal weergeven mogelijk.

Draw is volledig in het kantoorpakket LibreOffice geïntegreerd en dit vereenvoudigt het uitwisselen van afbeeldingen tussen alle componenten van het pakket. Als u bijvoorbeeld een afbeelding maakt in *Draw*, is het opnieuw gebruiken daarvan in een Writer-document net zo eenvoudig als het kopiëren en plakken van die afbeelding. U kunt ook rechtstreeks met afbeeldingen werken in Writer en Impress, waarbij u een deel van de functies en gereedschappen van *Draw* kunt gebruiken.

De functionaliteit van Draw is uitgebreid; hoewel het niet werd ontworpen om te concurreren met andere uitmuntende grafische toepassingen, bezit *Draw* toch meer functies dan de meeste tekenprogramma's die in kantoorpakketten geïntegreerd zijn.

Een paar voorbeelden van tekenfuncties zijn: Lagenbeheer, Magnetisch systeem van rasterpunten, Weergave van dimensies en maateenheden, Verbindingen voor het maken van organogrammen, 3D-functies die het mogelijk maken kleine driedimensionale tekeningen te maken (met textuur- en belichtingseffecten), Integratie van tekenobject- en paginaopmaakprofielen, Bézier-bogen.

Deze handleiding voor Draw is geen cursusboek om van begin tot eind door te werken. Integendeel, het is een naslagwerk waarin u kunt bladeren voor advies over bepaalde onderwerpen.

Dit document beschrijft alleen de functies van Draw. Sommige concepten, zoals bestandsbeheer of de manier waarop de LibreOffice-omgeving werkt, worden slechts kort beschreven; ze worden in meer detail behandeld in de *Handleiding voor beginners*.

Werkruimte van Draw

De hoofdcomponenten van de interface van Draw worden in [Afbeelding 1](#) weergegeven.

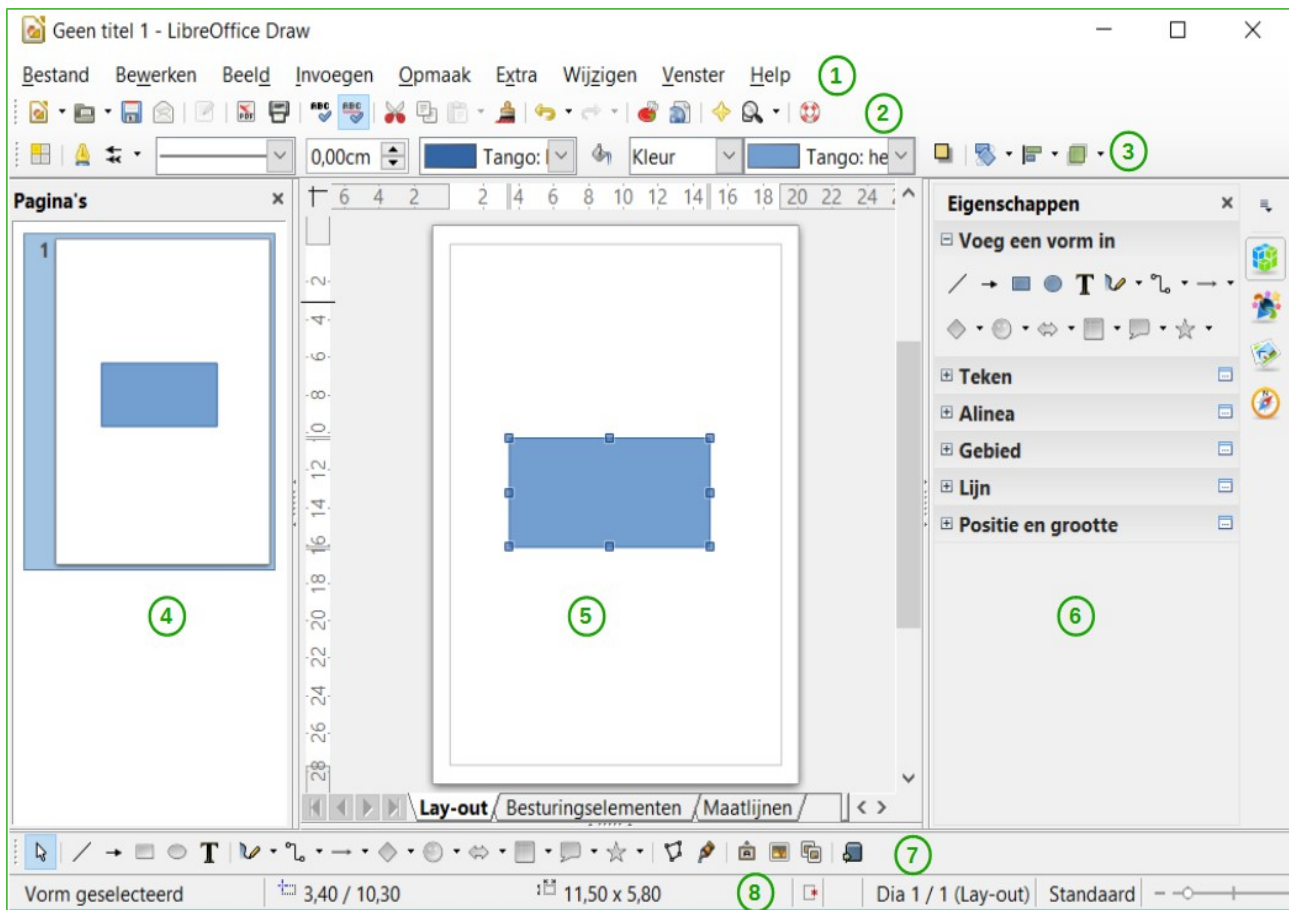
Opmerking

De maximale grootte van een pagina in LibreOffice Draw wordt beperkt door uw computersetup en de paginagrootte die u kunt instellen en gebruiken met uw printer.

Werkruimte

Het grote gebied in het midden van het venster is waar u de tekeningen maakt en wordt de werkruimte genoemd. U kunt deze tekening met werkbalken en informatiegebieden omringen. Het aantal en de positie van de zichtbare gereedschappen variëren met de taak en voorkeuren van de gebruiker. Daarom kan uw set-up er anders uitzien. Bijvoorbeeld, sommige gebruikers zetten de belangrijkste werkbalk *Tekening* aan de linkerkant van de werkruimte en niet in de standaardpositie aan de onderkant van de werkruimte, zoals weergegeven in [Afbeelding 1](#).

Standaard bestaat de werkruimte uit drie lagen (Lay-out, Besturingselementen en Maateenheden) en de tabs voor deze standaardlagen worden onderaan de werkruimte weergegeven. De standaardlagen kunnen niet worden verwijderd of hernoemd, maar u kunt lagen toevoegen als en wanneer dat nodig is. Voor meer informatie over lagen, zie Hoofdstuk 11, *Gevorderde tekentechnieken*.

1 Menubalk	4 Deelvenster Pagina's	7 Werkbalk Tekening
2 Werkbalk Standaard	5 Werkruimte	8 Statusbalk
3 Werkbalk Lijn en opvulstijl	6 Zijbalk	

Afbeelding 1: Werkruimte van Draw

Deelvenster pagina

U kunt tekeningen in Draw over verschillende pagina's verdelen. Multipagina-tekeningen worden meestal voor presentaties gebruikt. Het *Deelvenster pagina*, aan de linkerkzijde van de *Werkruimte* in [Afbeelding 1](#), geeft een overzicht van de pagina's die u in uw tekening creëert. Als het deelvenster *Pagina's* niet zichtbaar is, kunt u deze inschakelen met **Beeld > Deelvenster Pagina** op de *Menubalk*. Om de paginavolgorde te wijzigen, sleept u één of meerdere pagina's gewoon naar een ander positie.

Zijbalk

Aan de rechterzijde van de *Werkruimte* bevindt zich de *Zijbalk*, welke u snel toegang geeft tot de eigenschappen en opties van het object. Als de *Zijbalk* niet zichtbaar is, kunt u deze inschakelen met **Beeld > Zijbalk** op de *Menubalk*.

De *Zijbalk* heeft vier panelen. Om een paneel, dat u wilt gebruiken, naar voren te halen, klik op het betreffende pictogram of klik op het kleine driehoekje boven de pictogrammen en kies het gewenste paneel uit de keuzelijst. Er kan slechts één paneel tegelijk geopend worden.

Eigenschappen

Het klikken op het pictogram **Eigenschappen** opent het paneel *Eigenschappen* die de opties toont die voor het geselecteerde object van uw tekening beschikbaar zijn. Deze opties zijn vergelijkbaar met de opties die beschikbaar zijn in de dialoogvensters van Draw.

Stijlen en opmaak

Het klikken het pictogram **Stijlen en opmaak** opent het paneel *Stijlen en opmaak* van de *Zijbalk* die de *Afbeeldingsprofielen* weergeeft die voor het geselecteerde object van uw tekening beschikbaar zijn. Hier kunt u *Afbeeldingsprofielen* bewerken en toepassen. Als u een opmaakprofiel aanpast, worden de wijzigingen automatisch toegepast op alle elementen in uw tekening, die met dat profiel zijn opgemaakt.

Galerij

Het klikken het pictogram **Galerij** opent het paneel Galerij met tekeningen, waaruit u een object in uw tekening als een kopie kunt invoegen. Een kopie van een object is onafhankelijk van het oorspronkelijke object in de Galerij.

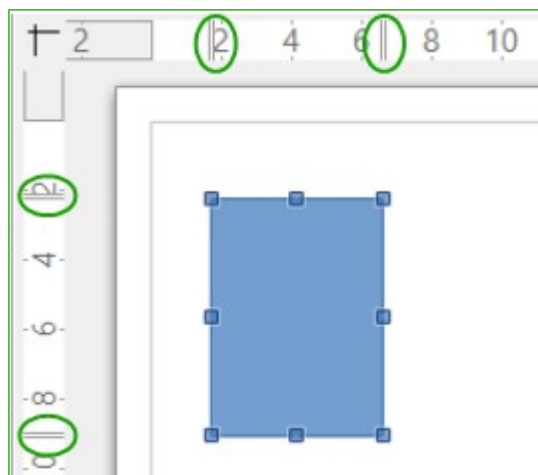
Navigator

Het klikken het pictogram **Navigator** opent paneel de Navigator in Draw, waar u snel naar een ander object van een andere pagina van uw tekening kunt verplaatsen. Het is aan te bevelen om pagina's en objecten in uw tekening betekenisvolle namen te geven, zodat u ze in de Navigator gemakkelijk kunt vinden.

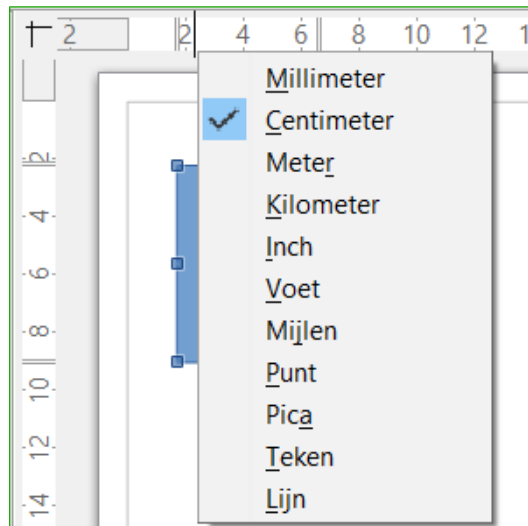
Linialen

U zou linialen (balken met nummers) aan de boven- en linkerkant van de werkruimte moeten zien. Als ze niet zichtbaar zijn, kunt u ze aanzetten door **Beeld > Linialen** op de *Menubalk* aan te vinken. De linialen geven de grootte van een, op de pagina geselecteerd, object met grijze dubbele lijnen weer (zoals in [Afbeelding 2](#) gemarkeerd). Wanneer er geen object is geselecteerd, tonen ze de locatie van de muisaanwijzer; dit helpt bij het meer nauwkeurig plaatsen van de tekenobjecten.

U kunt de linialen ook gebruiken om selectiehandvatten en hulplijnen te beheren, waardoor het gemakkelijker wordt om objecten te plaatsen.

Afbeelding 2: Linialen tonen de grootte van een geselecteerd object

Afbeelding 3: Maateenheden van de liniaal

De pagina-marges in het tekengebied worden ook op de linialen weergegeven. U kunt de marges rechtstreeks op de linialen wijzigen door deze te verslepen met de muis. De marges worden aangegeven door grijze gebieden op de linialen, zoals in [Afbeelding 2](#) is te zien.

Klik met rechts op één van de linialen, die onafhankelijk gedefinieerd kunnen worden, en selecteer één van de maateenheden uit de keuzelijst, zoals in [Afbeelding 3](#) wordt weergegeven voor de horizontale liniaal, om de maateenheid van de linialen te wijzigen.

De standaardpositie van de nul voor elk van de linialen bevindt zich in de linker bovenhoek van de pagina, waar de linker- en bovenmarge begint. Deze nulpositie kan gewijzigd worden door in de linker bovenhoek van de *Werkruimte* te klikken ([Afbeelding 3](#)), waar de horizontale en verticale liniaal elkaar raken, en deze naar een nieuwe nulpositie te slepen.

Statusbalk

De statusbalk bevindt zich aan de onderzijde van het scherm en bevat verscheidene velden die specifiek voor Draw zijn.

Informatiegebied toont welke actie wordt uitgevoerd of welk object geselecteerd is.

Positie en **Afmetingen object** toont verschillende informatie, afhankelijk van of er objecten geselecteerd zijn of niet.

Wanneer er geen object geselecteerd is, tonen de cijfers van *Positie* de huidige positie (X en Y coördinaten) van de muisaanwijzer.

Wanneer er een object geselecteerd is en de grootte ervan wordt aangepast met de muis, tonen de cijfers van *Afmetingen object* de grootte van het object (breedte en hoogte).

Opmerking

De afmetingen worden in de huidige maateenheid weergegeven (niet te verwarren met de liniaaleenheden). Deze maateenheid wordt gedefinieerd in **Extra > Opties > LibreOffice Draw > Algemeen**.

Als er een object geselecteerd is, tonen de cijfers van *Positie* de X en Y coördinaten van de linker bovenhoek en *Afmetingen object* toont de grootte van het object. Deze cijfers relateren niet aan het object zelf, maar aan de omranding van de selectie, wat de kleinst mogelijke rechthoek is dat het zichtbare gedeelte van het object kan bevatten; zie Hoofdstuk 3, *Werken met objecten en objectpunten* voor meer informatie.

Wanneer een object geselecteerd is, opent het dubbelklikken in elk van deze gebieden het dialoogvenster **Positie en grootte**; zie Hoofdstuk 4, *Objectattributen wijzigen*, voor meer informatie.

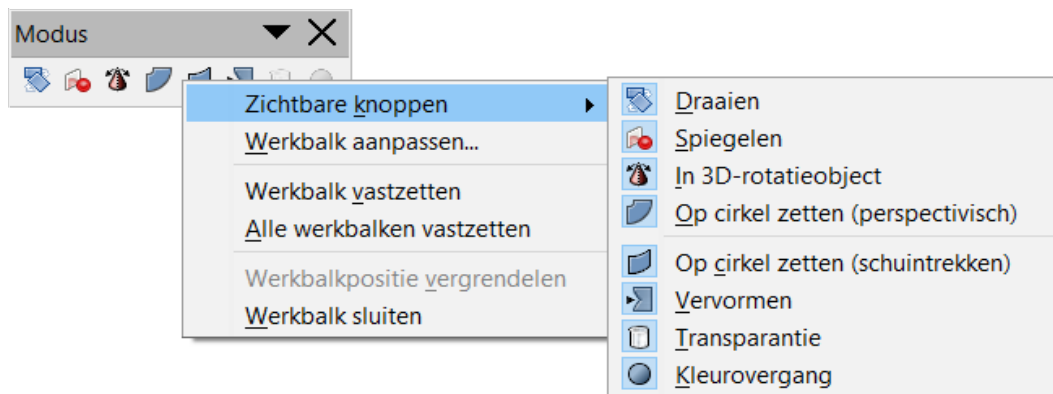

Afbeelding 4: Statusbalk in Draw

- **Niet opgeslagen wijzigingen** toont een indicatie bij elke wijziging die in het document wordt aangebracht, maar nog niet op de harde schijf is opgeslagen.
- **Digitale handtekening** geeft aan of het document digitaal is ondertekend. Een dubbelklik of klik met de rechts op dit gebied opent het dialoogvenster **Digitale handtekeningen**. Een document moet minstens één keer worden opgeslagen, voordat het digitaal kan worden ondertekend. Nadat een document digitaal is ondertekend, verschijnt er een indicator op dit gebied.
- **Dianummer** geeft het volgnummer van de huidige pagina en het totaal aantal voor de tekening gemaakte pagina's. Als u een object selecteert, geeft de door haakjes omsloten informatie aan in welke laag het object in de tekening wordt geplaatst. In het getoonde voorbeeld in [Afbeelding 4](#) staat het object in de laag Lay-out van dia 1 en er is één dia in de tekening.
- **Pagina-opmaakprofiel** toont welk sjabloon voor de tekening wordt gebruikt. Hierop dubbelklikken opent het dialoogvenster **Dia-ontwerp**.
- **Zoomschuifbalk** wijzigt het zoompercentage van hoe de tekening op het computerscherm wordt weergegeven. Op het plusteken (+) klikken verhoogt het inzoomen en op het minteken (-) verlaagd het inzoomen. U kunt de schuifbalk ook heen en weer slepen om het zoompercentage te verhogen of te verlagen. Het verticale streepje in het midden van de zoomschuifbalk geeft 100% aan.
- **Zoompercentage** toont het zoomniveau als een percentage. Op het zoompercentage dubbelklikken opent het dialoogvenster **In-uitzoomen & weergavelay-out**. Met rechts klikken op het zoompercentage opent een menu waarin u het zoomniveau kunt kiezen. Zie Hoofdstuk 3, *Werken met objecten en objectpunten* voor meer informatie over het werken met de zoomfunctie.

Werkbalken

U kunt verschillende werkbalken van *Draw* naar behoefte weergeven of verbergen. Ga naar **Beeld > Werkbalken** op de *Menubalk* om een werkbalk weer te geven of te verbergen. U kunt, in het menu dat verschijnt, kiezen welke werkbalken u wilt tonen.

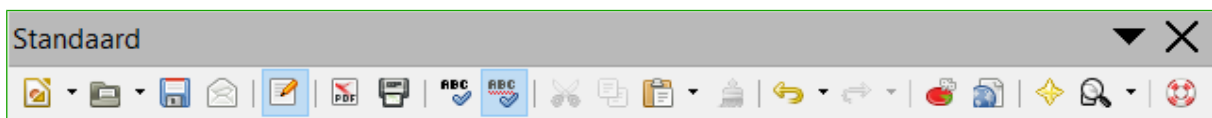

Afbeelding 5: Zichtbare pictogrammen van een werkbalk selecteren

U kunt ook de pictogrammen of knoppen kiezen die u op de werkbalk wilt laten verschijnen. Om de zichtbare pictogrammen of knoppen van een werkbalk te wijzigen, klikt u met rechts in een leeg gedeelte van de werkbalk en kiest u **Zichtbare knoppen** in het contextmenu. Zichtbare pictogrammen of knoppen worden aangeduid door een schaduw als achtergrond, zoals weergegeven in [Afbeelding 5](#). Klik op een pictogram om deze op de werkbalk weer te geven of te verbergen.

Werkbalk Standaard

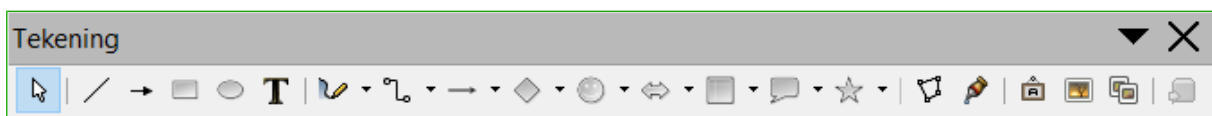
De werkbalk *Standaard* ([Afbeelding 6](#)) is voor alle componenten van LibreOffice dezelfde en wordt in detail beschreven in de *Handleiding voor beginners*.

Afbeelding 6: Werkbalk Standaard

Werkbalk Tekening

De werkbalk *Tekening* ([Afbeelding 7](#)) is de belangrijkste werkbalk in *Draw*. Het bevat alle nodige functies voor het tekenen van verschillende geometrische en vrije hand-vormen en ook om ze in de tekening te schikken. Deze werkbalk wordt in detail beschreven in Hoofdstuk 2, *Basisvormen tekenen*.

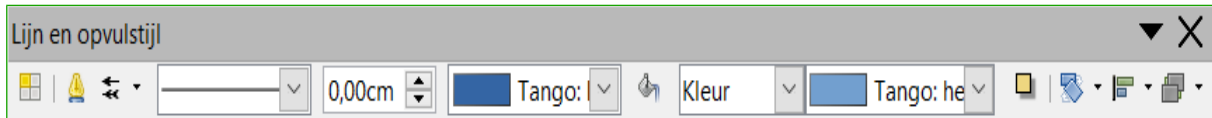
Afbeelding 7: Werkbalk Tekening

Werkbalk Lijn en opvulstijl

Met de werkbalk *Lijn en opvulstijl* ([Afbeelding 8](#)) kunt u de belangrijkste eigenschappen van een tekenobject wijzigen. De pictogrammen en submenu's variëren afhankelijk van het type object, dat geselecteerd is. Bijvoorbeeld, om de opmaak van een lijn te veranderen, klikt u op het kleine driehoekje naast het pictogram *Lijnstijl* en kiest u de gewenste stijl.

Met de functies van de werkbalk *Lijn en opvulstijl* kunt u de kleur, de stijl, de breedte van de getekende lijn, de vulkleur en stijl en andere eigenschappen van een object aanpassen. Het object

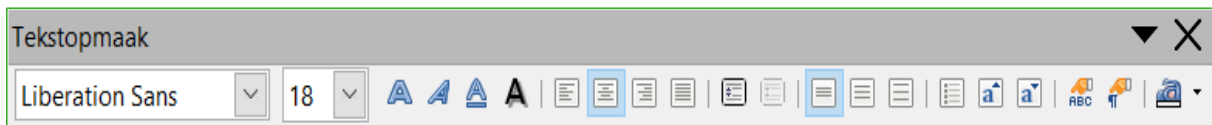
moet eerst geselecteerd zijn met een muisklik. Als het geselecteerde object een tekstframe is, wijzigt de werkbalk *Lijn en opvulstijl* ([Afbeelding 8](#)) in de werkbalk *Tekstopmaak* ([Afbeelding 9](#)).

Afbeelding 8: Werkbalk Lijn en opvulstijl

Werkbalk Tekstopmaak

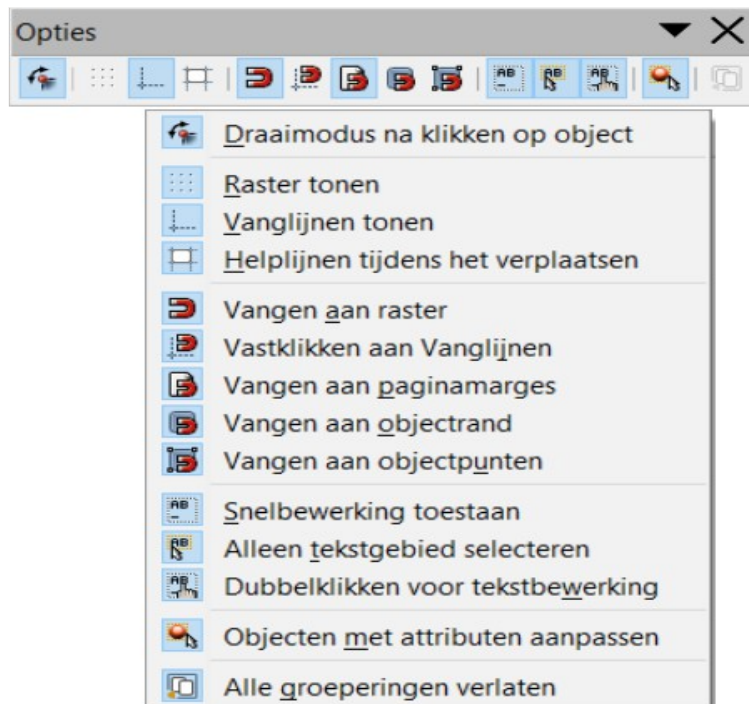
De werkbalk Tekstopmaak ([Afbeelding 9](#)) is vergelijkbaar met de werkbalk *Opmaak* in Writer en verschijnt alleen als er een tekstobject geselecteerd is in uw tekening. Voor uitleg van de functies van deze werkbalk, bekijkt u Hoofdstuk 4, *Objectattributen wijzigen*. Informatie over het toevoegen en opmaken van tekst vindt u in Hoofdstuk 9, *Tekst toevoegen en opmaken*.

Afbeelding 9: Werkbalk Tekstopmaak

Werkbalk Opties

Met de werkbalk *Opties* ([Afbeelding 10](#)) kunt u verschillende vormen van hulp bij het tekenen in- of uitschakelen. De werkbalk *Opties* wordt niet standaard weergegeven. Ga naar **Beeld > Werkbalken > Opties** op de *Menubalk* om de werkbalk *Opties* weer te geven. De op deze werkbalk beschikbare gereedschappen worden weergegeven in [Afbeelding 10](#) en uitgebreider beschreven in de andere hoofdstukken van de *Handleiding voor Draw*.

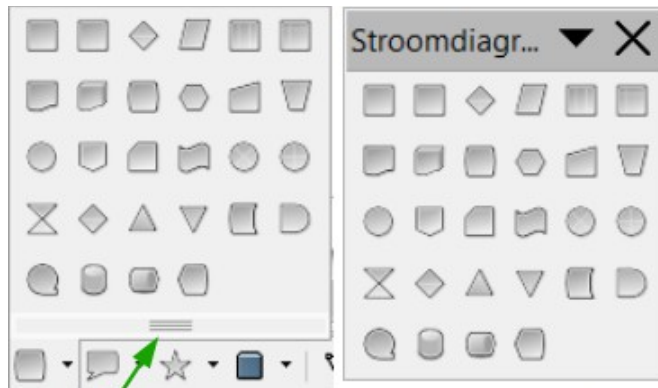
Afbeelding 10: Werkbalk Opties

Zwevende en verplaatsbare werkbalken

Beschikbare sets gereedschappen

Veel pictogrammen hebben kleine driehoekjes die omlaag wijzen, aan de rechterkant van het pictogram. Deze driehoekjes geven aan dat dit pictogram aanvullende gereedschappen heeft. Klik op het driehoekje om de set met gereedschappen weer te geven ([Afbeelding 11](#)).

U kunt deze set met gereedschappen 'lostrekken', zodat het een zwevende werkbalk wordt. Klik in het gebied aan de onderzijde van de set en sleep het over het scherm naar de gewenste locatie en laat de muisknop los om het neer te zetten. Klik op de **X** aan de rechterzijde van de titel van de werkbalk om de zwevende werkbalk te sluiten.

Klik hier en sleep om een zwevende werkbalk te maken

Afbeelding 11: Beschikbare gereedschapset en de zwevende werkbalk

Opmerking

Wanneer van een gereedschapset een zwevende werkbalk gemaakt is, blijft het pictogram van de werkbalk op de afkomstige werkbalk aanwezig en geeft het pictogram weer van het laatste gereedschap dat u gebruikte. Dat betekent dat het pictogram dat u op uw scherm ziet kan afwijken van het pictogram in deze handleiding.

Tip

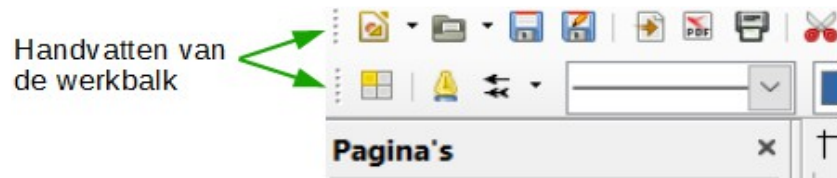
Wanneer u dubbelklikt op een pictogram op een werkbalk, zal de corresponderende opdracht actief worden en ook actief blijven. U kunt deze actie zo vaak herhalen als u wilt. Om deze modus te verlaten, drukt u op *Esc* of klikt u op een ander pictogram. Merk op dat deze methode niet voor elk pictogram van elke werkbalk werkt.

Standaard werkbalken

Als u Draw opent, zijn de standaard werkbalken al op hun plek vastgezet aan de bovenzijde en onderzijde van de werkruimte. Deze standaardset van werkbalken bestaat normaal uit de werkbalken *Standaard*, *Lijn en opvulstijl* en *Tekening*. Deze werkbalken kunnen worden losgemaakt en worden dan zwevende werkbalken.

- Om een werkbalk los te maken, plaats u de muisaanwijzer aan de uiterste linkerzijde van de werkbalk op het handvat van de werkbalk ([Afbeelding 12](#)). de cursor wijzigt van vorm, meestal in een grijpend handje, maar het is afhankelijk van de instelling van de computer en het besturingssysteem. Klik en sleep aan het handvat van de werkbalk, totdat het een zwevende werkbalk wordt. Deze mogelijkheid van zwevende werkbalken is in elk component van LibreOffice hetzelfde.

- Om een zwevende werkbalk weer vast te zetten aan de bovenzijde van de werkruimte van Draw, houdt u de *Ctrl*-toets ingedrukt en dubbelklikt u op de werkbalk. De werkbalk zal naar een beschikbare plek aan de bovenzijde van de werkruimte van Draw verplaatsen.
- Een alternatieve manier om een zwevende werkbalk vast te zetten is, om in de titel van de werkbalk te klikken en de werkbalk naar de gewenste vastgezette positie te slepen. Dit kan de bovenzijde, onderzijde of één van de zijkanten van de werkruimte van Draw zijn.

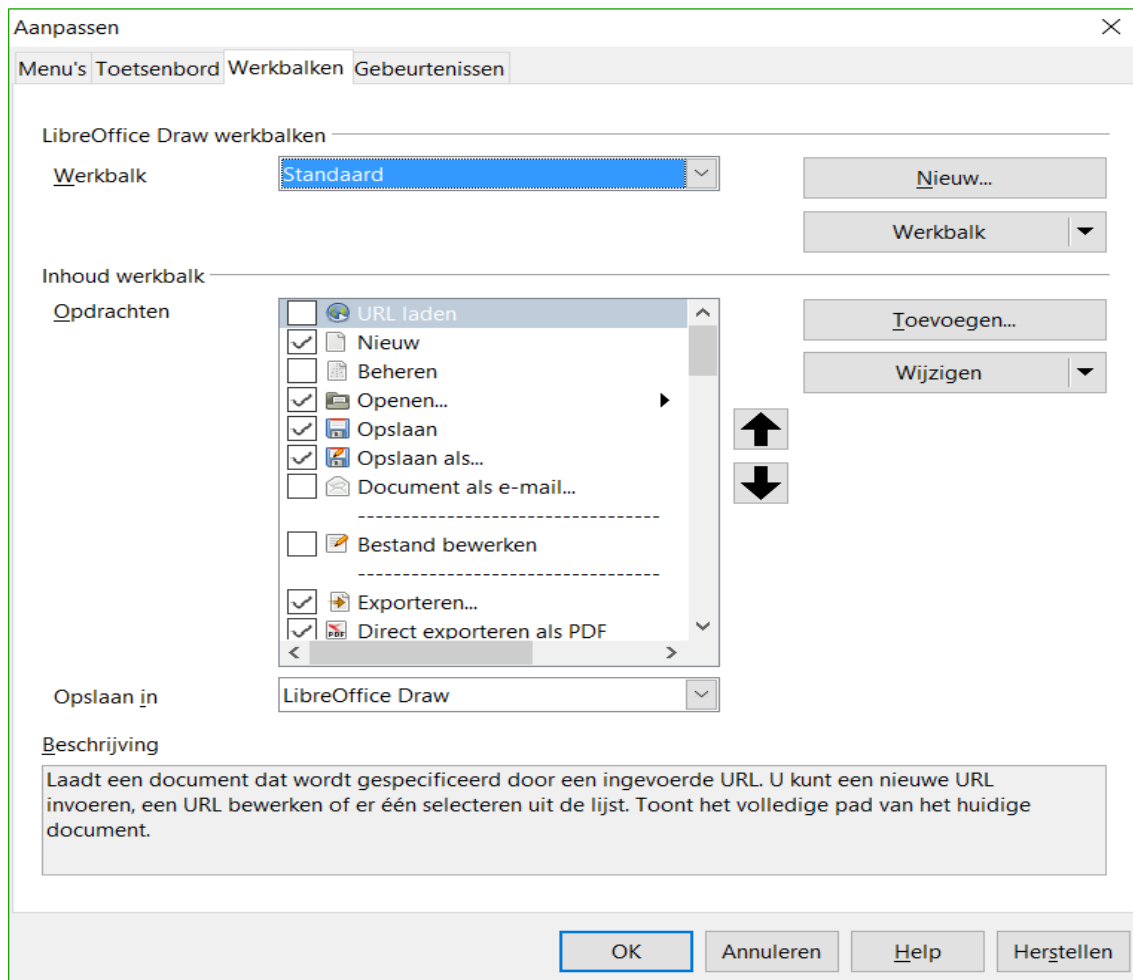
Afbeelding 12: Handvatten van de werkbalk

Werkbalken aanpassen

U kunt werkbalken op verschillende manieren aanpassen, om de pictogrammen die voor de werkbalk gedefinieerd zijn weer te geven of te verbergen. Bekijk hiervoor [Werkbalken](#) en [Afbeelding 5](#) op pagina [12](#).

Om functies aan een werkbalk toe te voegen, gereedschappen tussen werkbalken te verplaatsen of nieuwe werkbalken te maken:

- 1) Ga naar **Beeld > Werkbalken > Aanpassen** op de *Menubalk* of klik in een lege plek op de werkbalk en kies **Werkbalk aanpassen** in het contextmenu om het dialoogvenster **Aanpassen** te openen ([Afbeelding 13](#)).
- 2) Selecteer het tabblad *Werkbalken* en de werkbalk die u wilt aanpassen in de keuzelijst *Werkbalk*.
- 3) Selecteer de gewenste functie voor die werkbalk in de keuzelijst *Opdrachten*.
- 4) Verplaats, indien nodig, de nieuwe functie in de lijst met opdrachten met de pijltoetsen omhoog en omlaag.

Afbeelding 13: Dialoogvenster Aanpassen – tabblad Werkbalken

- 5) Klik op Werkbalk en kies, in het contextmenu, hoe u de werkbalk wilt laten verschijnen – **Alleen pictogrammen, Alleen tekst, Pictogrammen en tekst** of **Standaardinstellingen herstellen**.
- 6) Klik op **OK** om de wijzigingen op te slaan en het dialoogvenster te sluiten.

Voor meer informatie over het toevoegen van een nieuwe functie of het aanpassen van een werkbalk, zie de *Handleiding voor beginners*.

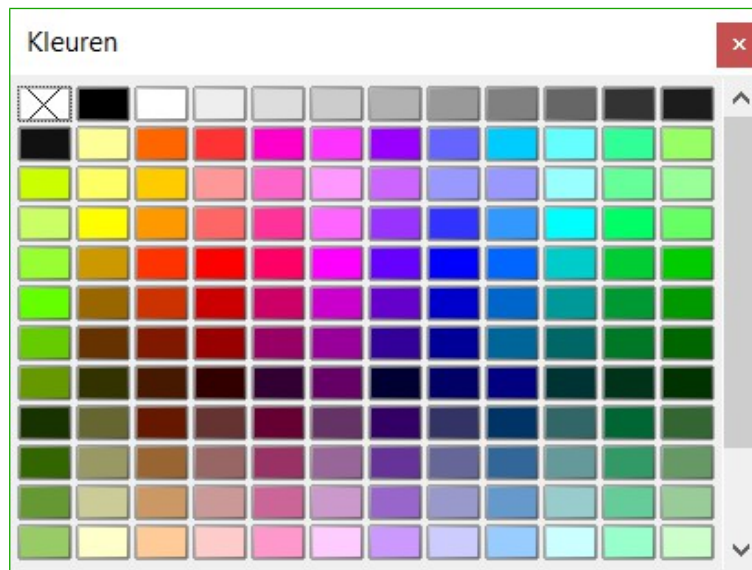
Kleuren kiezen en definiëren

Het dialoogvenster Kleuren ([Afbeelding 14](#)) geeft het huidige kleurenpalet weer. Met dit palet kunt u snel een kleur toekennen aan de verschillende objecten in uw tekening (lijnen, gebieden en 3D effecten). Het eerste vak in het paneel komt overeen met geen of geen kleur.

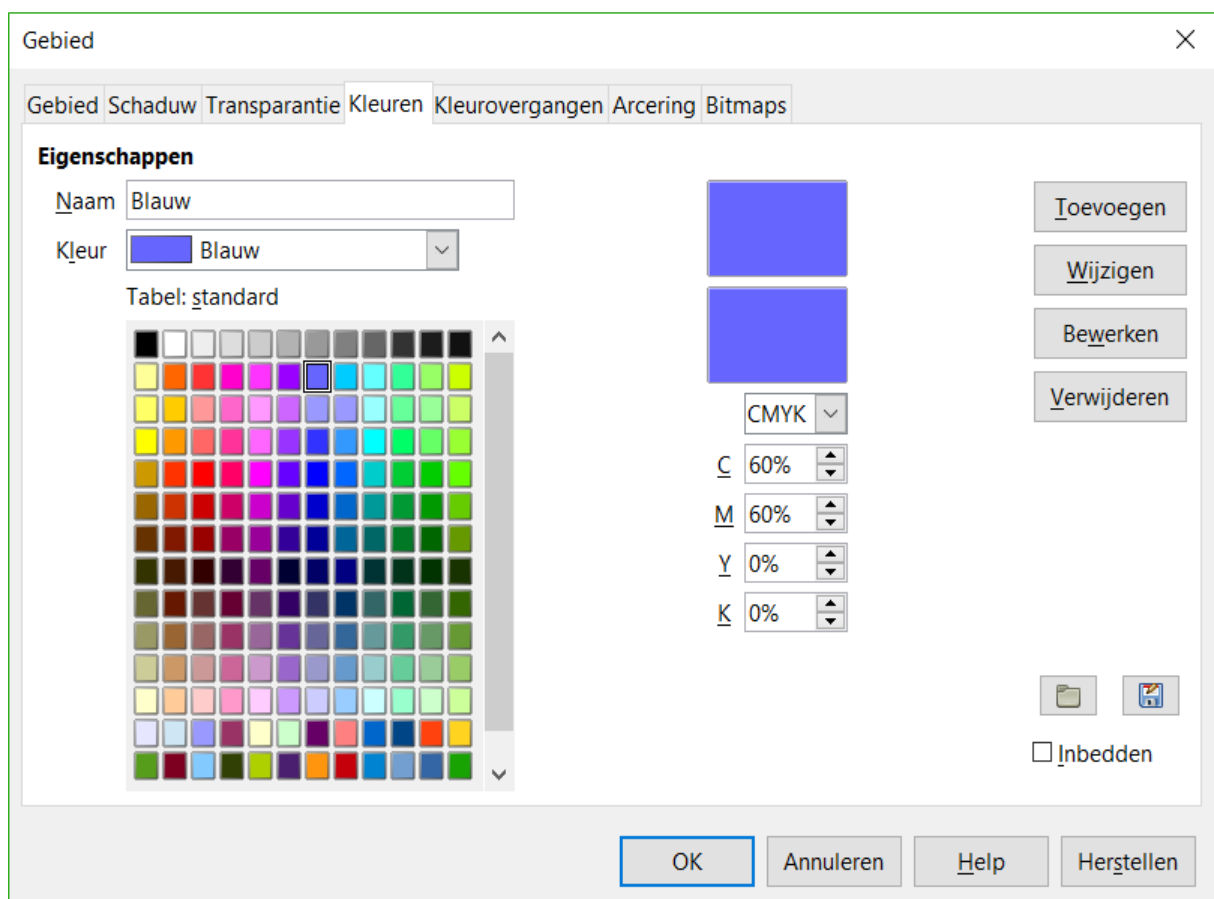
Als het dialoogvenster **Kleuren** niet wordt weergegeven gaat u naar **Beeld > Werkbalken > Kleurenbalk** op de *Menubalk*. Standaard verschijnt het dialoogvenster **Kleuren** aan de onderzijde van de werkruimte en toont het huidige kleurenpalet. Om dit dialoogvenster zwevend te maken, houd u de *Ctrl*-toets ingedrukt en dubbelklikt u aan de bovenzijde van het diaoogvenster **Kleuren**.

U hebt toegang tot verschillende gespecialiseerde kleurenpaletten in *Draw* en ook de mogelijkheid om individuele kleuren naar eigen smaak te definiëren. Dit kan gedaan worden met het kleurenpaneel van het dialoogvenster **Gebied** door te kiezen voor **Opmaak > Vlak** op de

Menubalk of door het klikken op het pictogram **Vlak** op de werkbalk *Lijn en opvulstijl* en dan het tabblad *Kleuren* te selecteren ([Afbeelding 15](#)).

Afbeelding 14: Dialoogvenster Kleuren

Afbeelding 15: Dialoogvenster Gebied – tabblad Kleuren

Klik op de knop **Lijst met kleuren laden** om een ander palet te laden. In het dialoogvenster voor bestandsselectie wordt u gevraagd om te kiezen uit één van de standaard paletten van

LibreOffice (bestanden met de extensie *.soc). Bijvoorbeeld, web.soc is een kleurenpalet dat speciaal is aangepast voor het maken van tekeningen in webpagina's. De kleuren worden correct weergegeven op werkstations met schermen van ten minste 256 kleuren.

Met het keuzevak voor de kleuren kunt u elke kleur afzonderlijk wijzigen door de numerieke waarden aan te passen in de velden aan de rechterkant van het kleurenpalet. U kunt de kleurenschema's bekend als CMYK (cyaan, magenta, geel, zwart) en RGB (rood, groen, blauw) gebruiken.

Klik op de knop **Bewerken** om het dialoogvenster **Kleur** te openen, waar u de individuele kleuren kunt instellen, zie de *Handleiding voor beginners* voor meer informatie. Een meer gedetailleerde beschrijving van kleuren en opties kan ook gevonden worden in Hoofdstuk 11, *Gevorderde tekentechnieken* van deze handleiding.

Raster, Vanglijnen en Hulplijnen

Draw levert een raster en vanglijnen als tekenhulpmiddel en deze kunnen aan- of uitgezet worden door te klikken op de pictogrammen **Raster tonen** of **Vanglijnen tonen** op de werkbalk *Opties*, met **Beeld > Raster > Raster tonen** en met **Beeld > Vanglijnen > Vanglijnen tonen**. Het raster en de vanglijnen worden alleen op het scherm getoond en worden niet met de tekening afgedrukt of weergegeven als de tekening in een andere module van LibreOffice gebruikt wordt. De kleur, de afstand en de resolutie van de rasterpunten kunnen voor elke as individueel gekozen worden.

Hulplijnen bij het verplaatsen van objecten kunnen getoond worden en deze worden uitgezet door te klikken op het pictogram **Helplijnen tijdens het verplaatsen** op de werkbalk *Opties*. Het weergeven van de positie van het object tijdens het verplaatsen maakt het plaatsen van het object veel eenvoudiger. Als deze functie geactiveerd is, sluiten paren van verticale en horizontale lijnen het object in, tijdens het verplaatsen. Deze lijnen strekken zich uit tot aan de randen van het tekengebied.

Draw biedt ook verschillende vangfuncties om u te helpen het object nauwkeurig in de tekening te plaatsen.

Voor meer informatie over het raster, de vangfunctie en de hulplijnen, zie Hoofdstuk 3, *Werken met objecten en objectpunten*.